

ZGODBE

OB

KUHINJSKI

MIZI

Zdravilne zgodbe

RACHEL NAOMI REMEN

KADAR KOLI JE ŠLO v naši družini kaj narobe, je oče zmajal z glavo in rekel: »Smola Remenovih.« Z izrekom je velikodušno in vsevprek pospremil nepomembne stvari, kot je bila izguba parkirnega prostora, pa tudi veliko pomembnejše, kot sta bila njegov stečaj in kronična bolezen njegove edinke. Remenovi zagotovo nismo imeli sreče. Oče ni verjel v onstranstvo, marveč le v tostransko človeško delovanje, in življenje je dojemal kot naključen in nevaren podvig, kateremu ni bil kos. Pogosto je zaklinjal srečo Remenovih. Dolga leta sem verjela, da pač nismo rojeni pod srečno zvezdo.

Leta 1971 je zadel na newyorški loteriji. Ni šlo za veliko vso-to denarja po loterijskih merilih, a bilo ga je več, kot ga je v življenju videl na kupu. Nepričakovan dobitek zanj. Pa tudi zame, vendar ne zaradi denarja, temveč zaradi dogodkov, ki so sledili.

Ko je oče zadel na loteriji, je bil v bolnišnici. Okreval je po operaciji tumorja, za katerega se je izkazalo, da je benigni. Lote-

rijski listek si je pričvrstil na prsi z besedami, da nikomur ne more zaupati, da bi šel po denar, nobenemu iz družine ali od prijateljev, niti materi ne. Prepričan je bil, da bi mu listek vzeli ali ga ukradli ali pa ga ljudje na loterijskem uradu ne bi pošteno izplačali, ko bi ga dobili v roke. Dolgo ga nismo mogli pregovoriti, da bi ga komu izročil. Šele ko se je približal skrajni rok izplačila, sva mu morali z materjo zapriseči popoln molk, kajti rekel nama je, da bi naju ljudje poskušali tako ali drugače izkoristiti, ko bi izvedeli. Nazadnje je sam odšel po izplačilo, a ker se je bal, da bi kdo izvedel za denar, ga nikoli ni porabil.

Postopoma nas je prevzela zelo znana tesnoba. In tedaj sem zadela svoj dobiček. Razumela sem, da je »sreča« Remenovih narejena doma. Moj oče nikakor ni mogel imeti sreče na tem svetu, saj je celo zadetih petdeset tisoč dolarjev spremenil v nesrečo, vir žalosti, tesnobe in stresa. Dotlej sem verjela, da res nimamo sreče. Tedaj pa se je odstrlo nekaj sivega, kar je zagrinjalo moje življenje. Vse odtlej živim od dobitka na tistem loterijskem lističu.

V očetovem življenju so bili še drugi zadetki, drugi nauki o dobičku in izgubi. Pravzaprav ni živega človeka, ki ne bi doživel izgube. O njej se začnemo učiti v trenutku, ko se rodimo. Pogosto prevzamemo družinski odnos do nje. Nauki o izgubi in pomenu izgube so med najpomembnejšimi stvarmi, ki se jih kdaj naučimo. Njihovo modrost redko zaupamo drugim, kajti ko izgubimo, nas je običajno sram.

Moj oče je bil sin priseljencev. Delal je od ranega otroštva in skoraj vse življenje je bil dvojno zaposlen. Zvečer je pogosto zaspal na stolu, z nogami v skledi tople vode, preveč izčrpan za pogovor. Vedno je delal za druge, pod njihovimi pogoji, za njihove cilje. Med moje najzgodnejše spomine sodijo njegove besede,

kako pomembno je biti sam svoj gospodar, sam nadzirati svoje življenje.

Odraščala sem v šestem nadstropju stanovanjske stolpnice na Manhattnu. Spominjam se igre, ki sva se jo vse otroštvo šla z očetom. Pripovedoval mi je o hiši, ki jo bo nekoč imel. V kuhinji bo stroj za pomivanje posode. In imela bo vrt. Prepirla sva se, ali naj bo dnevna soba svetlozeleno ali motno rumenkasto opleskana. Meni je bilo ljubše slednje. Očka je menil, da je preveč imenitno.

Bližala sem se dvajsetim, ko se je upokojil in sta z mamo kupila hišico na Long Islandu. Nekaj časa je kazalo, da so se mu sanje uresničile. Nekaj mesecev po nakupu sem prišla na nedeljski obisk in ga našla na stolu, kjer je zaspal od izčrpanosti. Znan pogled iz otroštva, čeprav sem bila mislila, da bo drugače. Mati mi je povedala, da je pravkar sprejel manjšo zaposlitev, da bi lahko olepšala hišo. Stvari se samo slabšajo.

Ob naslednjem obisku je spet spal na stolu. »Se imata lepo?« sem ga vprašala. »No ja,« je rekla mama, »oče se boji, da bi kdo vlomil in odnesel vse, za kar sva garala. Še naprej dela, ker bi rad napeljal alarmni sistem.« Zbolelo me je srce. Vprašala sem jo, koliko bo stalo. Mati se je izognila odgovoru in rekla, da ga bosta v kratkem napeljala. Mesece pozneje je bil oče še zmeraj videti utrujen. Zaskrbljena sem vprašala, kdaj bosta šla počitnice. Oče je zmajal z glavo. »Letos ne bo šlo – ne moreva pustiti prazne hiše.« Predlagala sem jima, naj dobita najemnika, ki bi pazil nanjo. Oče se je zgrozil. »To pa ne,« je rekel. »Saj veš, kakšni so ljudje, niti prijatelji ne bi pazili tvojih stvari, kot bi pazili svoje.« Nikoli več nista šla na počitnice.

Končalo se je tako, da sta mati in oče redko odhajala od doma, niti v kino nista šla skupaj. Lahko bi prišlo do požara ali ka-

ke druge neopredeljive in neimenovane nesreče. In oče je vse do smrti sprejemal manjše zaposlitve. Hiša je imela večjo oblast nad njim kot kateri koli prejšnji delodajalec.

Če se preveč bojimo izgube, se nas nazadnje prilastijo stvari, ki jih imamo.